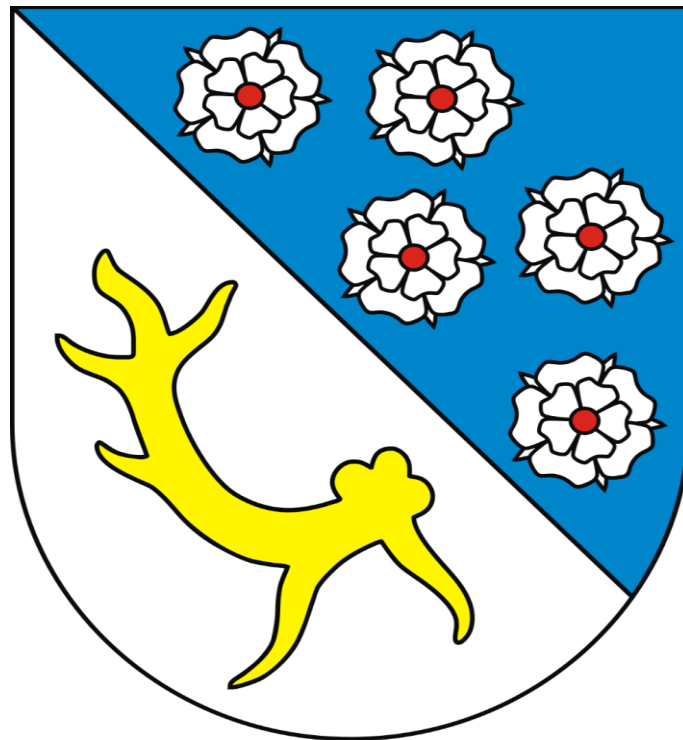

Załącznik do Uchwały nr XXVIII/183/2021
Rady Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim
z dnia 25 lutego 2021 r.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025 w Powiecie Nowomiejskim

Nowe Miasto Lubawskie 2021

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ JAKO PROBLEM SPOŁECZNY	8
2. DIAGNOZA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE NOWOMIEJSKIM	11
3. INSTYTUCJONALNE FORMY WSPARCIA	26
4. ANALIZA SWOT	36
5. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁAŃ	38
6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	44
7. MONITORING	44
8. POSUMOWANIE	45
9. SPIS TABEL	46

WPROWADZENIE

Delegację do opracowania niniejszego programu zawiera art. 35a ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.), który określa, iż do zadań powiatu należy opracowywanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób z niepełnosprawnościami.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025 w Powiecie Nowomiejskim zwany w dalszej części Programem, jest dokumentem określającym i koordynującym działania w zakresie polityki socjalnej powiatu, ukierunkowanym na problemy osób z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej. Stworzenie spójnego systemu wspierania osób z niepełnosprawnościami jest niezbędne do osiągnięcia celu głównego, jakim jest poprawa warunków rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu. Realizacja celu głównego ma dopełnienie również w zapisach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego.

Program stanowi podstawę do opracowywania i realizacji programów celowych na rzecz osób z niepełnosprawnościami i pozyskiwania dodatkowych środków finansowych m.in. w ramach programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środków Unii Europejskiej i innych. Zgodnie z przyjętymi standardami, określonymi w dokumentach prawnych, osoby niepełnosprawne mają prawo do pełnego uczestnictwa i równych szans w życiu społecznym i zawodowym. Osoby niepełnosprawne posiadają takie same fundamentalne prawa, jakie posiadają wszyscy obywatele i nie mogą być dyskryminowane, prześladowane czy marginalizowane ze względu na swoją dysfunkcję.

W Polsce jednym z podstawowych dokumentów zapewniających prawa osobom z niepełnosprawnościami jest, przyjęta w dniu 1 sierpnia 1997 r. uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, która zawiera katalog dziesięciu praw osób niepełnosprawnych, w tym:

1. dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
2. dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji, edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych, uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
3. dostępu do wszechstronnej rehabilitacji, mającej na celu adaptację społeczną,
4. nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
5. pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
6. pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz do korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga prawo do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
7. zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
8. życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym: dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej, swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu, dostępu do informacji, możliwości komunikacji międzyludzkiej,
9. posiadania samorządnej reprezentacji swego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
10. pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz w rekreacji i turystyce, odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Ustawy kompetencyjne nakładają na organy administracji rządowej i samorządowej określone obowiązki w celu realizacji tych praw. Jednym z takich aktów prawnych jest Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r. W ramach ww. ustawy podmioty te winny zapewnić dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami przez stosowanie uniwersalnego projektowania nowych rozwiązań lub racjonalnych usprawnień w usuwaniu istniejących barier. W myśl ustawy osobą ze szczególnymi potrzebami jest osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Minimalne wymagania w zakresie dostępności obejmują zapewnienie w instytucjach publicznych:

1. dostępności architektonicznej:
 - 1) zapewnienie wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków,
 - 2) instalację urządzeń lub zastosowanie środków technicznych i rozwiązań architektonicznych w budynku, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych,
 - 3) zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy,
 - 4) zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego,
 - 5) zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób,
2. dostępności cyfrowej - wymagania określone w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych,
3. dostępności informacyjno-komunikacyjnej:
 - 1) obsługę z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, w języku migowym i innych środkach komunikowania się lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje,

- 2) instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- 3) zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania,
- 4) zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z podmiotem publicznym w formie określonej w tym wniosku.

Spełnienie ww. wymagań ma na celu poprawę warunków życia i funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, narażonych na marginalizację lub dyskryminację ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby. Rozwiązania przewidziane w ustawie realizują zapisy Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, zobowiązujące do zapewnienia takim osobom praw na równi z innymi obywatelami.

Warunkiem pomyślnej realizacji Programu jest czynne uczestnictwo jednostek organizacyjnych Powiatu Nowomiejskiego, organizacji pozarządowych i innych podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnością oraz samych zainteresowanych, czyli osób z niepełnosprawnością. Na zasięg podejmowanych przedsięwzięć będą miały wpływ między innymi środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, inicjatywy i możliwości finansowe partnerów oraz przepisy prawne dotyczące tej sfery działania. Program spójny jest z:

1. Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej,
2. Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych uchwaloną przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 1 sierpnia 1997 r.,
3. Uchwałą Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych,
4. Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., ratyfikowaną przez Polskę w dniu 6 września 2012 r.,
5. Ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,

6. Ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
7. Wojewódzkim programem wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób z niepełnosprawnościami,
8. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Nowomiejskiego.

Niniejszy Program jest kontynuacją działań, które podjęto w ramach „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”. Opracowany został w oparciu o informacje pozyskane z poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, a także od organizacji pozarządowych, placówek oświatowych i mieszkańców Powiatu Nowomiejskiego.

Przyjęcie Programu pozwoli na szersze uwzględnianie problemów osób niepełnosprawnych przez jednostki organizacyjne samorządu powiatowego w procesie kreowania właściwej polityki w tym zakresie.

1. NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ JAKO PROBLEM SPOŁECZNY

Jednym z najbardziej niepokojących problemów społecznych ostatnich lat jest wzrost liczby osób z niepełnosprawnościami. Liczba ta systematycznie rośnie. Wiąże się to w głównej mierze z wydłużeniem średniej długości życia, które niesie za sobą pogorszenie sprawności fizycznej i psychicznej, częstym występowaniem chorób przewlekłych (choroby serca, cukrzyca, nowotwory itp.), jak również zwiększoną liczbą wypadków drogowych i klęsk żywiołowych. Jednak problem niepełnosprawności dotyka również osoby w młodym wieku, a nawet dzieci, spowodowanej wadami wrodzonymi i wypadkami. Bez względu na przyczynę, niepełnosprawność jest ważnym problemem społecznym.

Według Światowego Raportu o Niepełnosprawności, opracowanego przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) w partnerstwie z Bankiem Światowym, na świecie żyje ponad miliard osób z niepełnosprawnością, co stanowi 15% populacji świata.

W życiu każdego człowieka pojawiają się momenty mniejszych lub większych możliwości czy też ograniczeń fizycznych. To, co obecnie jest dla nas łatwo dostępne, za kilka lat może być barierą nie do pokonania.

Omawiając zagadnienie niepełnosprawności należy przede wszystkim zdefiniować to pojęcie. Nie jest to jednak łatwe, ponieważ niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym, gdzie obok wymiaru zdrowotnego należy uwzględnić kontekst społeczny i psychologiczny zjawiska.

Osoby z niepełnosprawnością to grupa wewnątrznie bardzo zróżnicowana pod wieloma względami, m.in.: stopnia i rodzaju niepełnosprawności, wykształcenia, wieku, płci, miejsca zamieszkania, wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Niepełnosprawność może mieć charakter wrodzony lub nabyty.

Niepełnosprawność organizmu powoduje określone konsekwencje dla funkcjonowania człowieka w sytuacjach życia codziennego, zawodowego i społecznego. Mogą one przyjąć formę utrudnienia, ograniczenia lub uniemożliwienia funkcjonowania na poziomie uważanym za normalny dla człowieka.

Społeczne znaczenie i kontekst zagadnień związanych z niepełnosprawnością został przedstawiony w Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF), która została sformułowana w 2001 r. podczas Światowego Zgromadzenia Zdrowia. Zaproponowano w niej różne modele pojęciowe

w celu zrozumienia i wyjaśnienia niepełnosprawności i funkcjonowania. Model medyczny postrzega niepełnosprawność jako problem osobisty, bezpośrednio wywołany przez chorobę, uraz lub inny stan chorobowy, wymagający opieki medycznej w postaci indywidualnego leczenia prowadzonego przez przygotowane do tego zawodowo osoby. Celem postępowania w niepełnosprawności jest wyleczenie lub dostosowanie jednostki i zmiana jej zachowania.

Model społeczny niepełnosprawności z kolei postrzega to zagadnienie głównie jako problem stworzony przez społeczeństwo i zasadniczo jako kwestię pełnej integracji społecznej jednostek. Niepełnosprawność nie jest cechą jednostki, a raczej złożonym zbiorem stanów, z których wiele jest tworem środowiska społecznego. Dlatego postępowanie wymaga działania społecznego, a na całym społeczeństwie spoczywa zbiorowa odpowiedzialność za dokonanie modyfikacji środowiska koniecznej dla pełnego uczestniczenia ludzi niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego.

W inny sposób określa niepełnosprawność Konwencja Nr 159 Międzynarodowej Organizacji Pracy przyjęta w 1983 r. dotycząca rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych, definiuje osobę niepełnosprawną jako tę, której możliwości uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego są znacznie ograniczone w wyniku ubytku zdolności fizycznych lub umysłowych, właściwie orzeczonego.

Kolejny akt normatywny zawierający pojęcie niepełnosprawności to Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, która została przyjęta przez Sejm w drodze uchwały. Karta w znacznie szerszym zakresie definiuje pojęcie niepełnosprawności. W paragrafie pierwszym uchwały za osoby niepełnosprawne uznaje się takie osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do należytego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) za niepełnosprawne uważa się osoby, które nie mogą samodzielnie, częściowo lub całkowicie, zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznej lub psychicznej.

Zgodnie z Konwencją ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność

fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym, na zasadzie równości z innymi osobami.

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje niepełnosprawność w sposób formalny. Na podstawie art. 2 pkt 10 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

Zgodnie z art. 1 ustawy o rehabilitacji (...) osobą niepełnosprawną jest osoba, której niepełnosprawność została potwierdzona na podstawie: zakwalifikowania przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany, lekki), całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy wynikającej z odrębnych przepisów, orzeczenia o niepełnosprawności wydanego przed ukończeniem 16. roku życia.

Taka konstrukcja ustawowa omawianej definicji oparta jest na tzw. niepełnosprawności prawnej i wymaga dla swojej ważności zaistnienia trzech przesłanek: niepełnosprawności faktycznej, potwierdzenia przez specjalistów niepełnosprawności danej osoby, wydania orzeczenia określonego rodzaju przez uprawniony do tego organ. Definicja osoby niepełnosprawnej zawarta w omawianej ustawie akcentuje przede wszystkim formalny aspekt niepełnosprawności, bez zaistnienia którego osoba faktycznie niepełnosprawna za taką nie może zostać uznana.

Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, przeprowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny 12,2% populacji naszego kraju dotknięte jest niepełnosprawnością. Zgodnie z klasyfikacją GUS zbiorowość osób niepełnosprawnych dzieli się na 2 podstawowe grupy:

1. osoby niepełnosprawne prawnie tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
2. osoby niepełnosprawne tylko biologicznie tj. takie, które nie posiadają, ale mają (odczuwają) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania podstawowych czynności.

2. DIAGNOZA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE NOWOMIEJSKIM

Przedstawienie obecnej sytuacji osób z niepełnosprawnością w Powiecie Nowomiejskim jest procesem trudnym, ponieważ brak jest aktualnych danych z Głównego Urzędu Statystycznego na temat niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu. Do opracowania niniejszej diagnozy wykorzystano dane z GUS z roku 2011 oraz dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim” (wykorzystano dane za lata: 2016 - 2019 oraz za pierwsze trzy kwartały 2020 r.).

Tabela nr 1: Liczba osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców Powiatu Nowomiejskiego w 2011 r.

	Liczba ludności	Liczba osób niepełnosprawnych	Udział % osób niepełnosprawnych
Kobiety	22 370	3 602	16,11%
Mężczyźni	21 970	3 200	14,57%
Ogółem	44 340	6 802	15,34%

Źródło: Dane statystyczne GUS, Narodowy Spis Powszechny z 2011 r.

W tabeli nr 1 przedstawione zostały dane Głównego Urzędu Statystycznego z 2011 r. dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Powiecie Nowomiejskim. Późniejszych danych nie ma, ponieważ ostatni Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań przeprowadzono w 2011 r. Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego Powiat Nowomiejski liczył 44 340 mieszkańców (w tym 22 370 kobiet i 21 970 mężczyzn). Natomiast liczba osób niepełnosprawnych wynosiła 6 802 (w tym 3 602 kobiet i 3 200 mężczyzn).

W stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Powiatu osoby niepełnosprawne stanowiły 15,34%. Biorąc pod uwagę procentowy podział mieszkańców Powiatu ze względu na płeć to niepełnosprawne kobiety stanowiły 16,11% ogółu osób niepełnosprawnych Powiatu, natomiast mężczyźni 14,57%.

Tabela nr 2: Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim.

OPS/ MOPS	2016		2017		2018		2019		2020 (I, II, III kwartał)	
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	w tym liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	w tym liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	w tym liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	w tym liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej ogółem	w tym liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej
OPS Mszanowo	405	141	542	137	535	137	520	112	653	111
GOPS Grodziczno	974	180	779	140	773	140	845	146	651	130
MOPS NML	1302	390	1091	360	1188	338	1076	362	605	239
GOPS Kurzętnik	899	189	808	175	699	145	658	135	473	145
GOPS Biskupiec	772	192	686	175	660	163	924	140	822	126
RAZEM	4352	1092	3906	987	3855	923	4023	895	3204	751

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Z danych prezentowanych w powyższej tabeli wynika, że liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej najwyższa była w roku 2016, natomiast w kolejnych latach zaobserwowano nieznaczny spadek osób niepełnosprawnych, którzy korzystali ze wsparcia oferowanego przez ośrodki pomocy społecznej. Analizując powyższe dane wynika, że najwięcej osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej pochodzi z gminy Biskupiec, natomiast najmniej osób korzysta z pomocy społecznej w gminie Nowe Miasto Lubawskie.

POWIATOWY ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM

Tabela nr 3. Liczba złożonych wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020.

Wnioskodawcy	Liczba złożonych wniosków				
	2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
Osoby przed 16 rokiem życia	262	193	197	185	132
Osoby po 16 roku życia	1556	1506	1569	1562	979
RAZEM	1818	1699	1766	1747	1111

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Z powyższej tabeli wynika, że liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności osób przed 16 rokiem życia najwyższa była w roku 2016. W latach 2017-2020 zaobserwowano spadek liczby złożonych wniosków. Natomiast liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności osób po 16 roku życia w analizowanym okresie utrzymuje się rok do roku na porównywalnym poziomie.

Tabela nr 4. Liczba i cel złożenia wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020 przez osoby po 16 roku życia.

Lp.	Cel złożenia wniosku	Liczba złożonych wniosków				
		2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
1.	Odpowiednie zatrudnienie	445	409	455	451	273
2.	Szkolenia	2	1	4	20	3
3.	Uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej	3	0	4	13	1
4.	Korzystanie z zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	132	193	203	536	121
5.	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji	135	138	130	161	14
6.	Karta parkingowa	65	92	84	418	68
7.	Korzystanie z świadczeń pomocy społecznej	55	59	37	351	75
8.	Zasiłek pielęgnacyjny	719	614	652	762	384
9.	Świadczenie pielęgnacyjne	2	0	0	81	39
10.	Zamieszkiwanie w oddzielnym pokoju	0	0	0	4	0
11.	Uzyskanie przez opiekuna urlopu wychowawczego w oddzielnym wymiarze	0	0	0	4	0
Ogółem		1558	1506	1569	2720	978

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Głównym celem złożenia wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w analizowanym okresie było uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego,

następnie odpowiedniego zatrudnienia, korzystania z zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, uzyskanie karty parkingowej oraz korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej i systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji.

Tabela nr 5. Liczba i cel złożenia wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020 przez osoby przed 16 rokiem życia.

Lp.	Cel złożenia wniosku	Liczba złożonych wniosków				
		2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
1.	Zasiłek pielęgnacyjny	211	134	144	161	92
2.	Zasiłek stały	51	58	51	84	39
3.	Inne	0	1	2	9	1
Ogółem		262	193	197	254	132

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

W przypadku osób przed 16 rokiem życia, głównym celem złożenia wniosku było uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego i zasiłku stałego. W 2016 r. złożono najwięcej wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności. W 2017 r. nastąpił spadek liczby składanych wniosków, natomiast w kolejnych latach ponownie obserwuje się niewielki, ale systematyczny wzrost liczby złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności.

Tabela nr 6. Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2016-2020.

	Liczba wydanych orzeczeń				
	2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
Osoby przed 16 rokiem życia/ orzeczenie o niepełnosprawności	267	181	191	172	136
Osoby po 16 roku życia/orzeczenie o stopniu niepełnosprawności	1563	1482	1531	1473	956
Ogółem	1830	1663	1722	1645	1092

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Z powyższej tabeli wynika, że Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności najwięcej orzeczeń wydał w 2016 r. W kolejnych latach liczba wydanych orzeczeń w porównaniu z rokiem 2016 zmniejszyła się i nadal utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela nr 7. Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnosprawnej przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2016-2020.

	Liczba wydanych legitymacji				
	2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
Osoby przed 16 rokiem życia	44	29	41	34	15
Osoby po 16 roku życia	281	304	367	319	136
Ogółem	325	333	408	353	151

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnosprawnej przed 16 rokiem życia i osoby niepełnosprawnej po 16 roku życia od roku 2016 systematycznie wzrasta.

Tabela nr 8. Liczba wydanych kart parkingowych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2016-2020.

	Liczba wydanych kart parkingowych				
	2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
Liczba wydanych kart parkingowych	183	202	228	250	214

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

W badanym okresie sukcesywnie wzrastała liczba wydanych kart parkingowych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Świadczyć to może o pogorszeniu się sprawności ruchowej i problemach w poruszaniu się osób niepełnosprawnych.

ZESPÓŁ ORZEKAJĄCY POWIATOWEGO CENTRUM ROZWOJU EDUKACJI PORADNI PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ W NOWYM MIEŚCIE LUBAWSKIM

Tabela nr 9. Liczba wydanych orzeczeń przez Zespół Orzekający Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Mieście Lubawskim w latach szkolnych 2015/2016; 2016/2017; 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020.

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności	Rok szkolny/liczba wydanych orzeczeń				
		2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020 (I, II, III kwartał)
1.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim	98	60	63	107	41
2.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym	14	8	16	15	8
3.	Orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno – wychowawczych z uwagi na stwierdzenie niepełnosprawności intelektualnej w stopniu głębokim	1	4	0	1	3
4.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność sprzężoną	7	15	8	20	17
5.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność ruchową	4	7	3	1	3

6.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na autyzm, w tym zespół Aspergera	7	7	41	18	11
Ogółem		131	101	131	162	83

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Zespół Orzekający Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Mieście Lubawskim najwięcej orzeczeń wydał w roku szkolnym 2015/2016, 2017/2018 i 2018/2019. Głównie wydane orzeczenia dotyczyły potrzeby kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim (342 orzeczenia) oraz o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na autyzm, w tym zespół Aspergera (84 orzeczenia).

REHABILITACJA SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zadania Powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej określone zostały w art. 35 a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i są realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

W ramach realizowanych zadań osoby z niepełnosprawnością otrzymały dofinansowanie do:

1. uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
2. sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
3. zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
4. likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025 w Powiecie Nowomiejskim

Tabela nr 10. Udzielone dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim.

Forma dofinansowania	Rok									
	2016	2016	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020 (I, II, III kwartał)	2020 (I, II, III kwartał)
	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł
Uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	81	136.883,00	128	172.355,00	61	109.228,00	86	150.080,00	88	143 405,00
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	487	292.523,50	500	313.670,36	561	436.258,05	481	408.205,04	545	357 049,52
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	35	89.628,57	18	104.294,31	22	96.202,73	10	55 942,89	14	59 402,26
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	2	7.560,00	3	9.855,00	3	4.883,00	4	7.695,00	2	5656,20
OGÓŁEM	605	526.595,07	649	600.174,67	647	646.571,78	581	621.922,93	649	565 512,98

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Powyższa tabela przedstawia zestawienie udzielonych dofinansowań z podziałem na zadania w latach 2016 – 2019 oraz w pierwszych trzech kwartałach roku 2020, finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W zakresie realizacji dofinansowań do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych najwięcej osób skorzystało z dofinansowania na ten cel w 2017 r. W pozostałych latach średnio z dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych skorzystało ok. 80 osób niepełnosprawnych. Wzrasta liczba dofinansowanych wniosków na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, natomiast zmniejszyła się liczba dofinansowanych wniosków do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

Tabela Nr 11. Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w Powiecie Nowomiejskim w latach 2016-2020.

Obszary wsparcia	Rok									
	2016	2016	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020 (I, II, III kwartał)	2020 (I, II, III kwartał)
	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł
A1	1	3.102,00	2	7.394,15	1	4.420,00	0	0	1	5438,30
A2	5	5.744,00	2	2.977,50	0	0,00	9	20.000,09	0	0
A3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
A4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B1	9	55.532,80	9	42.534,20	5	31.822,3	8	42899	3	22 109,00
B2	1	1.980,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0
B3	0	0	0	0	0	0	7	26947	8	47 921,48
B4	0	0	0	0	0	0	10	23005,70	6	21 396,20
B5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
C1	0	0	0	0	0	0,00	1	10000,00	0	0
C2	3	3.420,00	2	2.688,00	4	9.395,00	1	3500	3	5480,00
C3	1	14.092,00	0	0	0	0	1	31545	0	0
C4	0	0	0	0	0	0,00	0	0	0	0
C5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	14	11.480,96	13	9.925,53	9	6.699,71	4	2132,64	1	465,50
Moduł II	91	200.431,1	78	164.245,00	64	155.245,00	59	170.512,25	35	87 352,79
OGÓŁEM	125	295.782,86	106	229.764,38	83	207.582,01	100	330541,68	57	190 163,27

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

W analizowanym okresie pilotażowy program „Aktywny samorząd” został rozszerzony o nowe zadania przewidujące pomoc dla kolejnej grupy osób niepełnosprawnych wykluczonych z dostępu do komunikacji i informacji, a także osób mających problemy z poruszaniem się. Poszerzyło się również grono adresatów i tak osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu słuchu mogą otrzymać pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, utrzymania sprawności posiadanego sprzętu elektronicznego oraz szkolenia z obsługi nabytego w programie sprzętu elektronicznego. Osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją narządu wzroku mogą ubiegać się o pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego oraz szkoleń z obsługi nabytego

w programie sprzętu elektronicznego. Natomiast osoby z dysfunkcją narządu ruchu mogą otrzymać wsparcie w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, a także uzyskaniu prawa jazdy innych kategorii niż „B”. Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że spadła liczba osób wnioskujących o dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym (Moduł II), natomiast po rozszerzeniu adresatów mogących ubiegać się o dofinansowanie do zakupu sprzętu elektronicznego zaobserwowano wzrost liczby złożonych wniosków w obszarze B programu.

Tabela Nr 12. Realizacja „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III” w Powiecie Nowomiejskim w latach 2016-2020.

Nazwa programu	2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III	2 – dofinansowanie zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Domu Pomocy Społecznej w Grodzicznie i Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim	1 - dofinansowanie zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych dla Warsztatów Terapii Zajęciowej	0	0	1 – dofinansowanie budowy podjazdu wraz z przebudową schodów zewnętrznych przy Zespole Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

W analizowanym okresie w ramach realizacji przez Powiat Nowomiejski „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III” dofinansowanie do zakupu samochodu do przewozu osób niepełnosprawnych otrzymały: Dom Pomocy Społecznej, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Warsztaty Terapii Zajęciowej, natomiast w Zespole Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie w ramach programu zostały zlikwidowane bariery architektoniczne polegające na budowie podjazdu wraz z przebudową schodów zewnętrznych.

REHABILITACJA ZAWODOWA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia, przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy. Rehabilitacja zawodowa zajmuje się przywróceniem zdolności do aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Możliwości zarobkowania, twórczego działania są naturalną potrzebą człowieka. Rolą rehabilitacji zawodowej jest więc zrealizowanie tego postulatu poprzez naukę zawodu możliwego do wykonywania przy dysfunkcji osoby niepełnosprawnej. Rolą rehabilitacji zawodowej będzie też odpowiednie przystosowanie stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, tworzenie warunków pracy chronionej.

Na dzień 30.09.2020 r. w ewidencji PUP znajdowało się 117 osób niepełnosprawnych (w tym 60 kobiet), co stanowi 8,2% wszystkich bezrobotnych. Dodatkowo w ewidencji znajdowało się 9 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu.

Tabela nr 13. Udzielone dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020.

Forma dofinansowania	Rok									
	2016	2016	2017	2017	2018	2018	2019	2019	2020 (I, II, III kwartał)	2020 (I, II, III kwartał)
	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł	Liczba dofinansowanych wniosków	Kwota dofinansowania w zł
Rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej	1	30.000,00	1	30.000,00	0	0	1	35.000,00	0	0
Zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy	4	29.501,54	1	7.621,54	2	11.579,91	1	7948,23	1	6595,30
Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	0	0	0	0	0	0	1	29.000,00	0	0
OGÓŁEM	5	59.501,54	2	37.621,51	2	11.579,91	3	71.948,23	1	6595,30

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Z danych przedstawionych przez Powiatowy Urząd Pracy wynika, że realizował 3 formy wsparcia: rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej, zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy oraz zwrot kosztów wyposażenia stanowiska osoby niepełnosprawnej. Łącznie w ramach ww. zadań dofinansowanie na rehabilitację zawodową w analizowanym okresie otrzymało 13 osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 14. Bezrobotni niepełnosprawni zarejestrowani w PUP Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016-2020.

Lp.	Rok	Liczba osób	
		Razem	Kobiety
1.	2016	182	101
2.	2017	161	90
3.	2018	129	73
4.	2019	125	67
5.	2020 (kwartał I, II i III)	117	60
	OGÓŁEM	714	391

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Z powyższych danych można wnioskować, że w analizowanym okresie spadła liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych, w tym kobiet.

Tabela nr 15. Poszukujący pracy niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu zarejestrowani w PUP Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016-2020.

Lp.	Rok	Liczba osób	
		Razem	Kobiety
1.	2016	19	8
2.	2017	11	4
3.	2018	8	4
4.	2019	10	5
	2020 (kwartał I, II i III)	9	3
	OGÓŁEM	57	24

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 Powiecie Nowomiejskim”.

Podobna sytuacja występuje w przypadku osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu. Uwidacznia się spadek zarejestrowanych osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu.

Tabela nr 16. Wykaz osób bezrobotnych niepełnosprawnych biorących udział w projektach realizowanych przez PUP Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016 – 2020.

Lp.	Nazwa programu/projektu	Rok	Liczba uczestników		
			K	M	Razem
1.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (II)	2016	4	1	5
2.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (II)	2016	11	4	15
3.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (III)	2017	6	5	11
4.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (III)	2017	13	13	26
5.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (IV)	2018	3	5	8
6.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (IV)	2019	2	0	2

7.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2019	6	3	9
8.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2020 (I, II, III kw.)	7	1	8
9.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2020 (I, II, III kw.)	2	2	4

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

W badanym okresie Powiatowy Urząd Pracy realizował takie programy jak: aktywizacja osób młodych pozostających bez zatrudnienia w Powiecie Nowomiejskim oraz aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim. Od roku 2017 uwidacznia się spadek liczby osób niepełnosprawnych biorących udział w ww. programach.

Tabela nr 17. Wykaz form, których uczestnikami były osoby bezrobotne niepełnosprawne w ramach projektów/programów realizowanych przez PUP Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016-2020.

Lp.	Nazwa projektu/programu	Rok	Forma wsparcia	Liczba uczestników		
				K	M	Razem
1.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim [II]	2016	staże	3	1	4
			prace interwencyjne	1	0	1
2.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (II)	2016	dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	0	2	2
			prace interwencyjne	2	1	3
			staże	9	1	10
3.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie nowomiejskim (III)	2017	bon szkoleniowy	0	1	1
			prace interwencyjne	1	1	2
			staże	5	3	8
4.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (III)	2017	dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	0	4	4
			prace interwencyjne	6	2	8
			staże	7	2	9
			wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy	0	5	5
5.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (IV)	2018	dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	1	0	1
			prace interwencyjne	0	1	1
			staże	1	2	3
			wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy	0	2	2
			szkolenie	1	0	1

6.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (IV)	2019	staż dla osoby bezrobotnej	1	0	1
7.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (IV)	2019	dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	1	0	1
8.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2019	prace interwencyjne	3	2	5
9.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2019	staż dla osoby bezrobotnej	2	0	2
10.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2019	wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy	1	1	2
11.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2020 (kwartał I, II i III)	staże	3	1	4
12.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2020 (kwartał I, II i III)	prace interwencyjne	3	0	3
13.	Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (V)	2020 (kwartał I, II i III)	dotacje na podjęcie działalności	1	0	1
14.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (VI)	2020 (kwartał I, II i III)	staże	0	1	1
15.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (VI)	2020 (kwartał I, II i III)	prace interwencyjne	2	0	2
16.	Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w Powiecie Nowomiejskim (VI)	2020 (kwartał I, II i III)	dotacje na podjęcie działalności gospodarczej	0	1	1

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 Powiecie Nowomiejskim”.

W ramach realizacji przez Powiatowy Urząd Pracy programów wskazanych w powyższej tabeli oferowane były takie formy wsparcia jak: staże, prace interwencyjne oraz dotacje na podjęcie działalności gospodarczej. Najwięcej osób niepełnosprawnych skorzystało z staży i prac interwencyjnych. Można zauważyć również spadek liczby osób niepełnosprawnych, którzy skorzystali na przestrzeni lat z oferty wsparcia oferowanej przez PUP.

OŚRODKI WSPARCIA DZIENNEGO**Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy****Tabela nr 18.** Informacja o uczestnikach Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020.

Lp.	Informacja o uczestnikach	Rok				
		2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
1.	Kategoria A	9	7	9	8	7
2.	Kategoria B	30	33	34	35	36
Ogółem		39	40	43	43	43
1.	Znaczny stopień niepełnosprawności	28	17	30	17	17
2.	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	11	23	13	26	26
Ogółem		39	40	43	43	43

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Liczba uczestników Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w latach 2016 – 2019 nie była stała. Od roku 2018 PŚDS liczył największą, statutową liczbę uczestników. Głównie wśród uczestników dominują schorzenia związane z upośledzeniem umysłowym.

Warsztat Terapii Zajęciowej**Tabela nr 19.** Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020.

Lp.	Informacje o uczestnikach	2016	2017	2018	2019	2020 (I, II, III kwartał)
1.	Znaczny stopień niepełnosprawności	30	30	28	26	26
2.	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	16	16	18	20	20
Ogółem		46	46	46	46	46

Źródło: Dane pozyskane z monitoringu „Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim”.

Powyższa tabela przedstawia informację o uczestnikach warsztatu terapii zajęciowej na przestrzeni lat 2016-2020. W analizowanym okresie ogólna liczba uczestników nie zmieniła się, wynosiła 46 osób. Najwięcej uczestników stanowią osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Wnioski z diagnozy:

1. Brak aktualnych danych z GUS o osobach niepełnosprawnych z Powiatu Nowomiejskiego (ostatni Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań był w 2011 r.).
2. Spadek liczby osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej.

3. Spadek liczby złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności osób przed 16 rokiem życia, natomiast liczba złożonych wniosków o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności utrzymuje się na rok do roku na porównywalnym poziomie.
4. Głównym celem ubiegania się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności było:
 - 1) uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego,
 - 2) odpowiednie zatrudnienie,
 - 3) korzystanie z dofinansowania do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
 - 4) uzyskanie karty parkingowej,
 - 5) korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej i systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji.
5. Najczęstszą przesłanką ubiegania się o uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności osób do 16 roku życia było uzyskanie zasiłku pielęgnacyjnego i zasiłku stałego.
6. Spadek ilości wydanych orzeczeń o niepełnosprawności/stopniu niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.
7. Wzrost ilości wydanych kart parkingowych.
8. Wzrost ilości wydanych orzeczeń przez Zespół Orzekający Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej. Były to głównie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim oraz orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na autyzm, w tym zespół Aspergera.
9. Wzrost ilości dofinansowanych wniosków na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych.
10. Rozszerzenie adresatów i zadań pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.
11. Mała ilość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykorzystywanych przez Powiatowy Urząd Pracy na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych.

12. Spadek liczby niepełnosprawnych osób bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu zarejestrowanych w PUP.
13. Funkcjonowanie na terenie Powiatu ośrodków wsparcia (WTZ i PŚDS).
14. Likwidacja barier transportowych i architektonicznych w ramach realizacji „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III”.

3. INSTYTUCJONALNE FORMY WSPARCIA

System działań wspierających osoby niepełnosprawne to z jednej strony ramy prawne, w których funkcjonują poszczególne instytucje, a z drugiej konkretni ludzie i wdrażanie istniejących przepisów oraz monitoring i ewaluacja prowadzonych działań. To także konieczność tworzenia określonych programów i strategii działania, wyznaczających cele do osiągnięcia oraz współpraca pomiędzy różnymi sektorami zaangażowanymi w ich realizację. W Polsce funkcjonuje wieloszczeblowy i wielosektorowy system instytucji publicznych świadczących wsparcie dla osób niepełnosprawnych.

Istotnym ogniwem w procesie wsparcia osób niepełnosprawnych są posiadane przez Powiat Nowomiejski zasoby instytucjonalne, realizujące zadania na rzecz osób z niepełnosprawnościami w sferze życia codziennego, nauki, pracy oraz możliwości korzystania z dóbr kultury, sportu i rekreacji.

Zakres instytucjonalnej pomocy świadczonej na rzecz osób z niepełnosprawnościami w Powiecie Nowomiejskim:

Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie

Osoby niepełnosprawne nie kwalifikujące się do leczenia szpitalnego, które z uwagi na podeszły wiek, schorzenia, warunki rodzinne, mieszkaniowe i materialne oraz sytuację życiową wymagają stałej opieki, której nie jest w stanie zapewnić rodzina, kierowane są do domów pomocy społecznej. W Powiecie Nowomiejskim funkcjonuje 1 dom pomocy społecznej, w którym maksymalnie mogą przebywać 54 osoby. Dom Pomocy Społecznej w Grodzicznie zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, społeczne, religijne na poziomie obowiązującego standardu oraz umożliwia rozwój osobowości podopiecznych poprzez organizowanie życia codziennego mieszkańców.

Dom uwzględnia potrzebę aktywnego trybu życia, dostępu do kultury oraz podtrzymywania więzi rodzinnych, towarzyskich i kontaktów z lokalną społecznością. Celem Domu jest zapewnienie mieszkańcom warunków bezpiecznego i godnego życia, intymności, niezależności oraz umożliwienie rozwoju osobowości i w miarę możliwości ich samodzielności. Dom podejmuje również szereg działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców w zakresie rehabilitacji oraz tworzenia optymalnych warunków życiowych i społecznych, poprzez zagwarantowanie i udzielanie indywidualnej pomocy w taki sposób, aby umożliwić tym osobom maksymalne wykorzystanie ich potencjalnych zdolności i możliwości dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności.

Środowiskowe Domy Samopomocy

Obok domów pomocy społecznej ważnym elementem instytucjonalnej formy wsparcia są środowiskowe domy samopomocy. Celem ŚDS jest świadczenie pomocy osobom chorym w powrocie do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, a także podejmowanie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej. Środowiskowe domy samopomocy oferują osobom niepełnosprawnym opiekę dzienną. Są to placówki przeznaczone dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych po leczeniu i opuszczeniu szpitali – wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym w celu zwiększenia zaradności i samodzielności. W Powiecie Nowomiejskim funkcjonują dwa Środowiskowe Domy Samopomocy. Są nimi:

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim ul. 3 Maja 24

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej i domem pobytu dziennego. PŚDS jest typem domu A/B. Dom jest powiatowym ośrodkiem wsparcia o zasięgu ponadgminnym przeznaczonym dla osób psychicznie chorych (Typ A) i uczestników z niepełnosprawnością intelektualną (Typ B). W Domu mogą przebywać również uczestnicy z niepełnosprawnościami sprzężonymi zgodnie z typem zakwalifikowania. Ośrodek przeznaczony jest dla 43 uczestników z terenu Powiatu Nowomiejskiego, którym jest zapewniony dojazd na zajęcia wspierająco – aktywizujące trzema busami służbowymi. Dom jest środowiskową formą wsparcia służącą utrzymaniu osoby

psychicznie chorej oraz osoby z niepełnosprawnością intelektualną w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji. Dom świadczy usługi, które obejmują w szczególności: trening funkcjonowania w życiu codziennym, trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, trening umiejętności spędzania czasu wolnego oraz trening umiejętności komunikacyjnych, poradnictwo psychologiczne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, terapię ruchową oraz inne formy postępowania przygotowujące do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia, w tym w warunkach pracy chronionej na przystosowanym stanowisku pracy. Ponadto PŚDS prowadzi współpracę z rodzinami uczestników przebywających w placówce, w szczególności poprzez poradnictwo specjalistyczne, wymianę doświadczeń, współpracę i wspieranie w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych, edukacji w zakresie problematyki niepełnosprawności. Ośrodek inicjuje tworzenie grup samopomocowych oraz może prowadzić spotkania i zajęcia w formie klubowej.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim ul. Grunwaldzka 9

Środowiskowy Dom Samopomocy typu C prowadzi Fundacja PAX z Nowego Miasta Lubawskiego. Dom Samopomocy przeznaczony jest dla 30 mieszkańców Nowego Miasta Lubawskiego. W swojej działalności realizuje zadania skierowane do osób niepełnosprawnych intelektualnie. Placówka skierowana jest do osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (Typ C). Nadrzędnym celem domu jest stworzenie możliwości poprawy jakości życia osób przewlekłe chorych i niepełnosprawnych wymagających wsparcia. Placówka zapewnia swoim uczestnikom potrzeby bytowe, zdrowotne, edukacyjne i społeczne. Prowadzi terapię zajęciową i ruchową. Podejmowane działania ukierunkowane są w szczególności na rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w swoim środowisku oraz w życiu społecznym.

Warsztat Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej to placówka pobytu dziennego dla 46 osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Nowomiejskiego, której podstawowym celem jest kompleksowa rehabilitacja zmierzająca do rozwoju jednostki, do poprawy jego zaradności osobistej, sprawności psychofizycznej oraz przystosowania i funkcjonowania społecznego i zawodowego.

Przedmiotem działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Placówka proponuje swym podopiecznym zajęcia rekreacyjne, aktywność artystyczną (arteterapię), zajęcia sportowe oraz ergoterapię, co ułatwia proces przystosowania uczestników do życia w społeczeństwie. Placówka prowadzi celowe działania rehabilitacyjne, polisensoryczne o charakterze zajęć ciągłych, stanowiących proces terapeutyczny prowadzący do usprawniania i kompensacji zaburzonych funkcji spowodowanych niepełnosprawnością. Ramowy plan działalności rehabilitacyjnej opiera się na indywidualnych programach rehabilitacji. Terapia zajęciowa w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej odbywa się zgodnie z programami i planami poszczególnych pracowni. Program rehabilitacyjny jest dopasowany do indywidualnych umiejętności i możliwości psychofizycznych uczestników.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Stałym zadaniem Powiatu na rzecz niepełnosprawnej części społeczności lokalnej jest rehabilitacja społeczna, która realizowana jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim, w ramach środków otrzymywanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Rehabilitacja społeczna obejmuje następujące rodzaje zadań:

- dofinansowywanie działalności warsztatu terapii zajęciowej, w której rehabilitację ma zapewnionych 46 uczestników. W TZ służą ogólnemu usprawnianiu, rozwijaniu umiejętności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także przygotowują do życia w środowisku społecznym,
- dofinansowywanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych, będących zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku, której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu,
- dofinansowywanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych. Tego typu bariery są jednymi z najistotniejszych ograniczeń utrudniających, a często wręcz uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym

- kontaktowanie się z otoczeniem. Często eliminują możliwość podjęcia zatrudnienia, a niekiedy nawet samodzielnego wyjścia z domu osoby niepełnosprawnej. Usunięcie istniejących przeszkód oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym poruszania się w otoczeniu pozwala na podjęcie funkcji społecznych i zapewnia możliwość aktywnego wykorzystania czasu wolnego,
- dofinansowywanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. O takie dofinansowanie mogą ubiegać się organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, a jednocześnie posiadające odpowiednie dla osób niepełnosprawnych warunki lokalowe i techniczne,
 - dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

Ponadto w ramach Programu „Aktywny Samorząd” możliwe jest udzielanie osobom niepełnosprawnym następujących rodzajów pomocy:

Moduł I:

Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:

Obszar A - likwidacja bariery transportowej:

- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy.

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego.

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się:

- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,

- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego.

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Powiat realizuje również „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III” oraz program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim funkcjonuje jako komórka organizacyjna w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim. Swoje zadania realizuje m.in. poprzez rozpatrywanie przyjętych wniosków (zgodnie z właściwością miejscową) mieszkańców Powiatu Nowomiejskiego, osób bezdomnych, a także osób przebywających poza miejscem stałego pobytu ponad dwa miesiące ze względów zdrowotnych lub rodzinnych, osób przebywających w zakładach karnych i poprawczych, przebywających w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia z terenu powiatu, które ubiegają się o uzyskanie statusu osoby niepełnosprawnej. Uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności daje prawo do ubiegania się o przyznanie świadczeń, ulg lub uprawnień dla osób niepełnosprawnych. Świadczenia takie są przyznawane przez różne instytucje np. ośrodki pomocy społecznej czy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nowym Mieście Lubawskim

Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Nowym Mieście Lubawskim jest publiczną placówką oświatową, której głównym celem jest udzielanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dzieciom i młodzieży do zakończenia przez nią edukacji (w tym dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej). Poradnia udziela pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu (w tym uczniom niepełnosprawnym),

a rodzicom i nauczycielom świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną związaną z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, w tym również niepełnosprawnej.

Poradnia psychologiczno-pedagogiczna realizuje długofalowy program pomocy dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzicom w formie zajęć Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego, działającego w ramach Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski, zajęcia w ramach programu „Biała Laska” – „Ja nie widzę ciebie, ty widzisz mnie”. W Poradni działa grupa wsparcia dla rodziców i dzieci z autyzmem i Zespołem Aspergera.

Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim jako urząd administracji samorządowej realizuje wspólnie z partnerami zadania na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia, zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób poszukujących pracy a także zadania na rzecz rozwoju lokalnego rynku pracy, w tym osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy. Ustawa o promocji zatrudnienia (...) wymienia bezrobotnych niepełnosprawnych, jako grupę w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zagrożonych pozostawaniem poza zatrudnieniem. Urząd podczas realizacji różnego rodzaju programów oraz przedsięwzięć kieruje się dobrem osób niepełnosprawnych, oferując tej grupie pierwszeństwo dostępu do usług i instrumentów rynku pracy. Corocznie realizowane są projekty współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Społecznego. Projekty te opierają się na zasadzie równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Dostępność i otwartość projektów dla osób niepełnosprawnych realizowana jest zgodnie z standardami dostępności dla polityki spójności, której głównym celem jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami na równi z osobami pełnosprawnymi dostępu do funduszy europejskich w zakresie: udziału, użytkowania, zrozumienia, komunikowania się oraz skorzystania z ich efektów. Standardy uwzględniają potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w szczególności osób: z niepełnosprawnością ruchową, niewidomych i słabowidzących, głuchych i słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, z zaburzeniami lub chorobami psychicznymi, z trudnościami w komunikacji. Również corocznie realizowane są zadania finansowane ze środków PFRON na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji

zawodowej osób niepełnosprawnych w formie staży, szkoleń, dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej lub zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej.

Do zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowanych przez powiat, zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych należą:

- finansowanie kosztów szkoleń, staży, prac interwencyjnych, przygotowania zawodowego dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu (art. 11 ustawy),
- udzielanie ze środków Funduszu osobom niepełnosprawnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a ustawy),
- dofinansowywanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności gospodarczej lub rolniczej prowadzonej przez osobę niepełnosprawną (art. 13 ustawy),
- zwracanie pracodawcy kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, bezrobotnych lub poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu, skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy, do wysokości 20-krotnego przeciętnego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko pracy (art. 26 ustawy),
- zwracanie pracodawcy, który zatrudnia pracownika niepełnosprawnego miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy (art. 26d ustawy),
- zwracanie pracodawcom kosztów poniesionych na wyposażenie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej, bezrobotnej lub poszukującej pracy i nie pozostającej w zatrudnieniu, do wysokości 15-krotnego przeciętnego wynagrodzenia (art. 26e ustawy),

- możliwość utworzenia przez gminę lub powiat wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo jednostki o statusie zakładu aktywności zawodowej (art. 29 ustawy).

Wydział Oświaty, Kultury i Promocji Starostwa Powiatowego w Nowym Mieście Lubawskim

Wydział Oświaty, Kultury i Promocji podejmuje działania na rzecz osób niepełnosprawnych zmierzające do integracji osób niepełnosprawnych oraz promowania ich twórczości. Współorganizuje oraz partycypuje w kosztach dofinansowania imprez sportowych, kulturalnych i turystycznych organizowanych na rzecz społeczności osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Nowomiejskiego.

Ośrodki Pomocy Społecznej

Przedmiotem działań Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Nowomiejskiego jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, jak również wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Do podstawowych celów działalności ośrodków należy podejmowanie działań na rzecz osób i rodzin, w tym również osób niepełnosprawnych. Działania te mają zmierzać do wzmacniania, odzyskiwania zdolności osób lub rodzin do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Kolejnymi zadaniami są angażowanie społeczności lokalnej w celu zaspokajania niezbędnych potrzeb osób i rodzin, przyznawanie i wypłacanie świadczeń określonych w ustawie o pomocy społecznej, analizowanie zjawisk, które wywołują potrzebę korzystania ze świadczeń pomocy społecznej oraz rozbudowywanie infrastruktury socjalnej. Samotnej osobie niepełnosprawnej, która wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności (jak np. wspieranie nabywania i rozwoju umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pomoc w życiu społecznym, w załatwianiu

spraw urzędowych i uzyskaniu zatrudnienia, wspieranie procesu leczenia i rehabilitacja fizyczna). Usługi te są świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym (posiadające np. kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, rehabilitanta).

Szkolnictwo specjalne

Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Nowym Mieście Lubawskim

Szkoła realizuje cele i zadania określone w ustawie Prawo Oświatowe poprzez kształcenie umiejętności i wychowania. Podejmuje działania opiekuńcze i profilaktyczne odpowiednio do istniejących potrzeb niepełnosprawnych uczniów placówki.

Szkoła Podstawowa Specjalna w Krotoszynach

Szkoła Podstawowa Specjalna prowadzi kształcenie specjalne uczniów z różnymi stopniami niepełnosprawności intelektualnej oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi. Jest placówką o charakterze edukacyjnym, która opiera się na realizacji rozmaitych zadań związanych z kształceniem i wychowywaniem uczniów w różnym wieku i różnymi stopniami niepełnosprawności. Głównym celem szkoły jest przygotowanie, na tyle na ile jest to realne, do samodzielnego, naturalnego egzystowania wszystkich uczniów. Szkoła ma za zadanie przystosować niepełnosprawnego ucznia do codziennego funkcjonowania - zarówno w pojedynkę, jak także w otoczeniu innych ludzi. Zadaniem szkoły specjalnej jest między innymi wyrabianie samodzielności uczących się, tworzenie nowych, praktycznych, do tej pory nieposiadanych u nich nawyków i przyzwyczajzeń jakie są podstawowe do tego, by żyć dobrze pod względem zarówno społecznym, jak i zawodowym, a także korygowanie zaburzeń.

Organizacje pozarządowe

Na terenie Powiatu Nowomiejskiego w 2020r. funkcjonowało 131 organizacji pozarządowych. Są to stowarzyszenia zarejestrowane w KRS, stowarzyszenia zwykłe, fundacje, uczniowskie kluby sportowe oraz stowarzyszenia kultury fizycznej nieprowadzące działalności gospodarczej. Organizacje działają głównie na rzecz grup

zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami, rodziny, dzieci i młodzieży oraz osób starszych. Na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Powiat corocznie zleca organizacjom pozarządowym zadania z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych m.in.: aktywizacji osób niepełnosprawnych, nieodpłatnej pomocy prawnej oraz prowadzenia punktu konsultacyjno – terapeutycznego dla dzieci specjalnej troski oraz ich rodzin w zakresie działań wychowawczo-opiekuńczych.

Ośrodki zdrowia

Ośrodki zdrowia z terenu Powiatu Nowomiejskiego realizują zabiegi rehabilitacyjne refundowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia skierowane również do społeczności osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu.

4. ANALIZA SWOT

Analizy SWOT (Programu dokonano, grupując cechy Programu w kategoriach Mocne strony (Siły), Słabe strony (Słabości), Szanse i Zagrożenia.

Funkcjonuje wiele metodologii analizy SWOT. Na potrzeby ewaluacji Programu przyjęto, że Mocne strony i Słabe strony to cechy stanu obecnego, a Szanse i Zagrożenia to spodziewane lub możliwe zjawiska przyszłe.

Mocne strony	Słabe strony
–prowadzenie dziennych ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych (Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztat Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy typu C) –funkcjonowanie Domu Pomocy Społecznej –działanie licznych organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych –akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz osób niepełnosprawnych –duża liczba osób korzystających ze wsparcia –mnogość i różnorodność zadań finansowanych ze środków PFRON skierowanych na rzecz osób niepełnosprawnych	–niewystarczające środki finansowe na kompleksowe wsparcie osób niepełnosprawnych –bariery architektoniczne w obiektach użyteczności publicznej, mieszkalnych i otoczeniu zewnętrznym utrudniające funkcjonowanie –brak transportu środkami komunikacji publicznej dla osób z niepełnosprawnością –brak sali do prowadzenia zajęć terapii integracji sensorycznej –ograniczony dostęp do rehabilitacji leczniczej w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej, –niski poziom świadomości społecznej dotyczący problematyki osób niepełnosprawnych –niska świadomość osób niepełnosprawnych o przysługujących

<ul style="list-style-type: none"> -funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności -prowadzenie działań mających na celu zwiększenie wśród mieszkańców Powiatu akceptacji osób niepełnosprawnych -wsparcie ze strony samorządów gminnych oraz powiatu podmiotów realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych -powstanie szkół specjalnych 	<p>im prawach</p> <ul style="list-style-type: none"> -mała motywacja osób niepełnosprawnych do zmiany swojej sytuacji zawodowej i społecznej -długotrwałe bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych -brak ofert pracy dla osób niepełnosprawnych z powodu niedostosowania stanowisk pracy do ograniczeń osób niepełnosprawnych -negatywny stereotyp osoby niepełnosprawnej jako pracownika -duży odsetek osób niepełnosprawnych o niskim poziomie wykształcenia i brakiem kwalifikacji -problemy lokalowe do prowadzenia rehabilitacji leczniczej -problemy lokalowe instytucji i ośrodków wsparcia działających na rzecz osób niepełnosprawnych -brak mieszkania chronionego treningowego dla niepełnosprawnych usamodzielnianych wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej -brak zakładów pracy chronionej oraz Zakładów Aktywności Zawodowej -niewystarczająca liczba podmiotów ekonomii społecznej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> -zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych poprzez wykorzystanie nowych środków i technik komunikowania -popularyzacja postrzegania osób niepełnosprawnych jako pełnoprawnych obywateli i wartościowych członków społeczeństwa -integracja i aktywizacja osób niepełnosprawnych przez organizacje pozarządowe -stworzenie warunków lokalowych do prowadzenia rehabilitacji leczniczej -poprawa warunków lokalowych w celu podwyższenia jakości świadczonych usług przez instytucje i ośrodki wsparcia -zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami 	<ul style="list-style-type: none"> -brak środków finansowych na pokrycie udziału własnego w realizacji wniosku o dofinansowanie -roszczeniowe nastawienie niepełnosprawnych świadczeniobiorców pomocy społecznej -niewystarczający dostęp do rehabilitacji skutkujący pogorszeniem stanu zdrowia -małe zainteresowanie ekonomią społeczną -niski status materialny osób z niepełnosprawnością

5. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓŁOWE, KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel główny: Poprawa warunków rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.
2. Zintensyfikowanie profilaktyki i dostępności do rehabilitacji.
3. Zapobieganie wykluczeniu osób niepełnosprawnych ze środowiska lokalnego.
4. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych.
5. Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
6. Poprawa zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Cel szczegółowy nr 1:

Poprawa społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

1. Realizacja zadań i programów ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i samorządu powiatowego.
2. Wspieranie funkcjonowania ośrodków wsparcia, których zadaniem statutowym jest rehabilitacja społeczna.
3. Likwidacja barier transportowych, architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w szczególności:
 - a) w obiektach użyteczności publicznej,
 - b) w placówkach edukacyjnych,
 - c) w zakładach opieki zdrowotnej.
4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
5. Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

Czas realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: samorząd powiatowy i jednostki

organizacyjne powiatu, organizacje pozarządowe.

Partnerzy w realizacji działań: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, ośrodki wsparcia dziennego, placówki oświatowe, kulturalne, służba zdrowia, samorzady gminne.

Efekty realizacji działań: Zwiększenie dostępności do obiektów użyteczności publicznej. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba zadań i programów dofinansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i samorządu powiatowego,
- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w zadaniach i programach,
- liczba osób niepełnosprawnych, korzystających z ofert ośrodków wsparcia,
- liczba obiektów użyteczności publicznej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne,
- liczba placówek edukacyjnych, w których zlikwidowano bariery architektoniczne,
- liczba zakładów opieki zdrowotnej, w których zlikwidowano bariery architektoniczne,
- liczba zakupionych samochodów do przewozu osób niepełnosprawnych,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym zlikwidowano bariery architektoniczne, zgodnie z indywidualnymi potrzebami,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym zlikwidowano bariery w komunikowaniu się zgodnie z indywidualnymi potrzebami,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym zlikwidowano bariery techniczne zgodnie z indywidualnymi potrzebami,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza-przewodnika.

Cel szczegółowy nr 2:

Zintensyfikowanie profilaktyki i dostępności do rehabilitacji.

Kierunki działań:

1. Propagowanie wiedzy na temat czynników wpływających na zdrowie i jego poprawę.
2. Dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz sprzęt rehabilitacyjny.
4. Rozwój infrastruktury umożliwiającej osobom niepełnosprawnym korzystanie z różnych form rehabilitacji i poradnictwa specjalistycznego.

Czas realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: samorząd powiatowy i jednostki organizacyjne powiatu, organizacje pozarządowe.

Partnerzy w realizacji działań: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, służba zdrowia, organizatorzy turnusów rehabilitacyjnych, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego, placówki oświatowe, samorząd gminny.

Efekty realizacji działań: Wzmocnienie zachowań prozdrowotnych, poprawa dostępności osobom niepełnosprawnym.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba podjętych działań profilaktycznych,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano turnusy rehabilitacyjne,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano zakup sprzętu rehabilitacyjnego,
- liczba punktów umożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z różnych form rehabilitacji,
- liczba punktów umożliwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z poradnictwa specjalistycznego,
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z różnych form rehabilitacji,
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

Cel szczegółowy nr 3:

Zapobiegania wykluczeniu osób niepełnosprawnych ze środowiska lokalnego.

Kierunki działań:

1. Ograniczanie barier i uprzedzeń mentalnych w społeczeństwie.
2. Upowszechnianie w społeczności lokalnej wiedzy na temat praw osób niepełnosprawnych.
3. Integracja osób niepełnosprawnych oraz promowanie ich twórczości.

4. Dofinansowanie imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych osób niepełnosprawnych.

5. Wspieranie grup samopomocowych osób niepełnosprawnych i ich otoczenia.

Czas realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: samorząd powiatowy i jednostki organizacyjne powiatu, organizacje pozarządowe.

Partnerzy w realizacji działań: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki oświatowe, kulturalne, sportowe, ośrodki pomocy społecznej, samorządy gminne.

Efekty realizacji działań: Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. Wzrost akceptacji osób niepełnosprawnych.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba podejmowanych działań zmierzających do ograniczenia barier i uprzedzeń mentalnych,
- formy upowszechniania praw osób niepełnosprawnych,
- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w imprezach integracyjnych oraz formy promowania twórczości osób niepełnosprawnych,
- liczba dofinansowanych imprez sportowych, kulturalnych, turystycznych oraz liczba osób niepełnosprawnych, która brała w nich udział,
- liczba grup samopomocowych oraz formy wsparcia grup samopomocowych.

Cel szczegółowy nr 4:

Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

1. Wdrażanie nowych metod diagnozy, terapii, rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych.
2. Wspieranie osób niepełnosprawnych w podejmowaniu edukacji we wszystkich etapach nauczania.
3. Wspomaganie rodziny dziecka niepełnosprawnego w wypełnianiu jej funkcji wychowawczej i edukacyjnej.

Czas realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: samorząd powiatowy i jednostki organizacyjne powiatu, organizacje pozarządowe.

Partnerzy w realizacji działań: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, placówki oświatowe, kulturalne, sportowe, rehabilitacyjne, samorządy gminne, organizacja pozarządowe.

Efekty realizacji działań: Edukacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej dostosowana do ich możliwości rozwojowych. Wykształcenie osób niepełnosprawnych w większym stopniu dostosowane do indywidualnych możliwości osoby oraz potrzeb na rynku pracy.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba dzieci i młodzieży, które skorzystały z nowych metod diagnozy, terapii i rehabilitacji,
- liczba dzieci i młodzieży uczącej się w placówkach specjalistycznych,
- liczba osób niepełnosprawnych, którym dofinansowano koszty czesnego i dodatku,
- liczba rodzin korzystająca ze wsparcia.

Cel szczegółowy nr 5:

Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

1. Realizacja zadań i programów, których celem jest aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.
2. Zachęcanie pracodawców do tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowania i promocję.
3. Wspieranie rozwoju samozatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.
4. Wspieranie poradnictwa zawodowego połączonego z ukierunkowaniem zawodowym i szkoleniowym oraz pośrednictwem pracy dla osób z niepełnosprawnościami.
5. Inicjowanie tworzenia podmiotów ekonomii społecznej wspomagających proces rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami.

Czas realizacji działań: 2021-2025

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: samorząd powiatowy i jednostki organizacyjne powiatu, organizacje pozarządowe.

Partnerzy w realizacji działań: lokalni pracodawcy, firmy szkoleniowe, lokalne grupy działania, firmy doradcze, spółdzielnie socjalne.

Efekty realizacji działań: Wzrost liczby osób niepełnosprawnych podejmujących

zatrudnienie.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w zadaniach i programach aktywizacji zawodowej,
- formy zachęcania pracodawców do tworzenia miejsc pracy,
- liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych, poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu, które pojęły pracę, w tym w ramach samozatrudnienia,
- liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, którym dofinansowano usługi i instrumenty rynku pracy,
- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w szkoleniach,
- liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w podmiotach ekonomii społecznej.

Cel szczegółowy nr 6:

Poprawa zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Kierunki działań:

1. Inicjowanie podejmowania działań zmierzających do zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami.
2. Dofinansowanie zadań dotyczących zapewnienia dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej w obiektach użyteczności publicznej.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań: samorząd powiatowy i jednostki organizacyjne powiatu, samorządy gminne.

Partnerzy w realizacji działań: Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, podmioty publiczne i niepubliczne.

Efekty realizacji działań: Poprawa dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami.

Wskaźniki monitoringowe:

- liczba podmiotów użyteczności publicznej, które podjęły działania mające

na celu zapewnienie dostępności architektonicznej osobom z niepełnosprawnościami,

- liczba podmiotów użyteczności publicznej, które podjęły działania mające na celu zapewnienie dostępności cyfrowej osobom z niepełnosprawnościami,
- liczba podmiotów użyteczności publicznej, które podjęły działania mające na celu zapewnienie dostępności informacyjno - komunikacyjnych osobom z niepełnosprawnościami.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

1. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
2. Budżet samorządowy (powiatowy, gminny)
3. Fundusze zewnętrzne
4. Środki zewnętrzne pozyskiwane przez organizacje pozarządowe i inne organizacja pożytku publicznego.

7. MONITORING

Za koordynację programu, w tym jego monitorowanie odpowiedzialne będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim. Monitoring realizacji Programu prowadzony będzie corocznie, w oparciu o wskaźniki określone dla poszczególnych działań i będzie dotyczył postępu rzeczowego oraz ilościowego lub finansowego, w zależności od rodzaju przyjętego parametru. Wynikiem monitoringu będzie informacja prezentująca postępy wdrażania Programu przedstawiona w formie sprawozdania.

Sprawozdanie z realizacji Programu sporządzane będzie w okresach rocznych, w terminie do końca pierwszego kwartału roku następującego po okresie będącym przedmiotem monitorowania, następnie przedstawione Zarządowi i Radzie Powiatu Nowomiejskiego. Sprawozdania cząstkowe sporządzane przez podmioty odpowiedzialne za realizację zadań przekazywane będą do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim w terminie do końca stycznia roku następującego po okresie monitorowania.

Monitoring posłuży sprawdzeniu czy Program realizuje założone cele i działania jakie zostały podjęte w efekcie jego realizacji.

8. POSUMOWANIE

Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025 stanowi kolejny dokument strategiczny, który wskazuje konkretne działania, mające na celu poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Nowomiejskiego. Realizacja programu, w swych założeniach, ma doprowadzić do rozbudzenia świadomości osób niepełnosprawnych o możliwościach wykorzystania swojego potencjału w celach zawodowych oraz pracodawców o korzyściach, wynikających z zatrudniania osób niepełnosprawnych. Docelowo, poprzez zwiększenie aktywności zawodowej, Program powinien przyczynić się do zanikania stereotypów na temat osób niepełnosprawnych oraz likwidowania barier przy ich zatrudnianiu. Skorelowane działania, podejmowane poprzez założenia programowe, w które włączone będą zarówno osoby niepełnosprawne, pracodawcy, jak i instytucje działające na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, mogą korzystnie wpłynąć na rozwój lokalnego rynku pracy oraz poprawę sytuacji społeczno-zawodowo-ekonomicznej tych osób. Dążąc do tego, aby podjęte działania przynosiły planowane efekty, należy zaangażować w nie wiele podmiotów, zasobów materialnych oraz personalnych, gdyż tylko wtedy osoby niepełnosprawne, otrzymają potrzebne wsparcie.

Program ma charakter otwarty. Przewiduje uwzględnianie różnorodnych potrzeb i możliwości ich zaspokajania, tak, by elastycznie reagować na zmieniającą się rzeczywistość oraz zwiększać efektywność realizowanych zadań.

Aby móc to osiągnąć, ze względu na długą perspektywę czasową Programu najprawdopodobniej konieczne będą jego aktualizacje, które uwzględnią wyniki ewaluacji Programu jak również m.in. zmiany społeczno-ekonomiczne, zmiany prawne oraz zmiany zapotrzebowania na dane rozwiązania i działania.

9. SPIS TABEL

- Tabela 1** Liczba osób niepełnosprawnych w stosunku do ogółu mieszkańców Powiatu Nowomiejskiego w roku 2011 str. 11
- Tabela 2** Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogółu osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim str. 12
- Tabela 3** Liczba złożonych wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020 str. 13
- Tabela 4** Liczba i cel złożenia wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020 przez osoby po 16 roku życia str. 13
- Tabela 5** Liczba i cel złożenia wniosków w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020 przez osoby przed 16 rokiem życia str.14
- Tabela 6** Liczba wydanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2016-2020 str. 14
- Tabela 7** Liczba wydanych legitymacji osoby niepełnosprawnej przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2016-2020 str. 14
- Tabela 8** Liczba wydanych kart parkingowych przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2016-2020 str. 15
- Tabela 9** Liczba wydanych orzeczeń przez Zespół Orzekający Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Nowym Mieście Lubawskim w latach szkolnych 2015/2016; 2016/2017; 2017/2018; 2018/2019 oraz 2019/2020 str. 15
- Tabela 10** Udzielone dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2016-2020 w Powiecie Nowomiejskim str. 17
- Tabela 11** Realizacja pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w Powiecie Nowomiejskim w latach 2016-2020 str. 18
- Tabela 12** Realizacja „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III” w Powiecie Nowomiejskim w latach 2016-2020 str. 19
- Tabela 13** Udzielone dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020 str. 20
- Tabela 14** Bezrobotni niepełnosprawni zarejestrowani w PUP Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016-2020 str. 21
- Tabela 15** Poszukujący pracy niepełnosprawni niepozostający w zatrudnieniu zarejestrowani w PUP Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016-2020 str. 21

- Tabela 16** Wykaz osób bezrobotnych niepełnosprawnych biorących udział w projektach realizowanych przez PUP Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016 – 2020 str. 21
- Tabela 17** Wykaz form, których uczestnikami były osoby bezrobotne niepełnosprawne w ramach projektów/programów realizowanych przez PUP Nowe Miasto Lubawskie w latach 2016-2020 str. 22
- Tabela 18** Informacja o uczestnikach Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020 str. 24
- Tabela 19** Uczestnicy Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowym Mieście Lubawskim w latach 2016-2020 str. 24.

Program opracowali:

1. Anna Marchlewska – Barczewska – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.
2. Karina Leliwa – Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowym Mieście Lubawskim.
3. Iwona Krajewska – Dyrektor Powiatowego Centrum Rozwoju Edukacji w Nowym Mieście Lubawskim.
4. Krzysztof Piechocki – Kierownik Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Nowym Mieście Lubawskim.
5. Marcin Sobczak – Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Mieście Lubawskim.
6. Anna Rzepniewska – Starszy specjalista ds. rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.
7. Karolina Zaleś – Samodzielny referent w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.